KONGL. MAJ:TS
BEFALLNINGSHAFVANDES
UTI
Stora Kopparbergs Län
TILL
KONGL. MAJ:T
I UNDERDÅNIGHET AFGIFNE
FEMÅRS-BERÄTTELSE,
för Åren 1828, 1829, 1830, 1831 och 1832.

STOCKHOLM,
ECKSTEINSKA BOKTRYCKERIET.
1834.

INLEDNING TILL

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.
Täckningsår: 1817/1821-1851/55.

Kungl. Maj:ts överståthållares i Stockholms stad och Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Sveriges län till Kungl. Maj:t femårsberättelser. Vissa femårsperioder finns även tabellbilagor.

Berättelserna innehåller följande avdelningar:

- Länets allmänna beskaffenhet
- Innevånare
- Näringar
- Politisk författning
- Städer

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren … på Nådigaste befallning utarbetad och utgivet av Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1863-1912. Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes uti Stora Kopparbergs Län till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifne Femårs-berättelse, för Åren 1828, 1829, 1830, 1831 och 1832.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB).
Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

urn:nbn:se:scb-b0-h0-28_12kopp

KONGL. MAJ:TS
BEFALLNINGSHAFVANDES
UTI
Stora Kopparbergs Län
TILL
KONGL. MAJ:T
I UNDERDÅNIGHET AFGIFNE
FEMÅRS-BERÄTTELSE,
för Åren 1828, 1829, 1830, 1831 och 1832.

STOCKHOLM,
ECKSTEINSKA BOKTRYCKERIET.
1834.

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

		Sid.
§: 1.	Länets allmänna beskaffenhet……..	3.
§: 2.	Innevånare…….	3.
§: 3.	Näringar…….	5.
	Jordbruk……	5.
	Boskaps-skötseln……..	6.
	Skogarne……...	6.
	Bergsrörelsen……	6.
	Fabriker, Bruk och Näringar……	9.
	Binäringarne…….	9.
	Handel å Landet……	9.
§. 4.	Politisk Författning……	10.
	Stats-Bidrag……..	11.
	Politi…….	11.
§. 5.	Städer……	13.

Tabellbilaga

Tabell för Landet inom Stora Kopparbergs Län
Tabell för Städerne inom Stora Kopparbergs Län
Markegångspris på följande Räntepersedlar för nedanskrifne år

§: 1.

Länets allmänna beskaffenhet;

Har under de sistförflutna fem åren förblifvit oförändrad, i följd hvaraf de i 1828 års Berättelse derom redan lemnade uppgifter nu endast åberopas.

Af de i samma Berättelse omförmälte tvänne större företag till befordran af en lättare communication emellan serskilta delar af Länet, hvilar ännu det påbörjade Canal-arbetet vid Gråda-fallen i Gagnefv Socken; och någon verkställighet å förslaget angående en Canal- eller Jern-vägs anläggning emellan sjöarne Vessnan och Barken har icke eller sedermera kommit i fråga.

Å den i 1828 års Berättelse omnämnde vidsträckta Myra inom Stora Schedvi Socken har under de sednare åren odlingen blifvit med framgång fortsatt, ehuru delägarne de tvänne sista åren lidit skada af tidigt inträffad frost, och ännu icke kommit i åtnjutande af något understöd af allmänna medel, hvarom de gjort ansökning. Några andra större odlingsföretag hafva under nämnde tid icke blifvit till fullbordan bragte; men deremot hafva på vanligt sätt fortgått de smärre odlingarne, hvilkas vidd icke kan bestämt uppgifvas, men hvaraf nyttan är ganska stor.

§: 2.

Innevånare.

Enligt 1833 års Mantalslängder uppgår folkmängden i Länet, oberäknad Särna socken, inom hvilken, såsom från skatt befriad, mantalsskrifning icke verkställes, till 154,817 personer, och då härtill lägges Särna sockens folknummer, som beräknas till omkirng 800, så utgör Länets hela folkstock 135,617 personer. Deraf äro:

Mantals-skrifne:	Mankön . . .	35,888	
	Qvinnkön . .	41,757	77,645
Mantals-frie:	Mankön, äldre.	3,806	
	dito minderårige	22,517	
	Tjenstgörande Soldater	1,195	
	Qvinnkön äldre .	7,564	
	dito minderårige	22,090	57,172
Särna Sockens personal af begge könen och af alla åldrar.		800	135,617

Folkmängden i Länet, som vid 1828 års mantals-skrifning uppgick till 130,829, har således under de sista fem åren vunnit en tillvext af 4788 personer. Orsakerne till denna tillökning äro desamme, som i förra Berättelsen blifvit uppgifne, nemligen fortfarande fredslugn, skyddskoppympningen, god hälsovård, och utvägar till arbets-förtjenst.

Någon märkbar förändring har icke föregått uti folkets bildning, seder och lynne, samt konst- och näringsflit, men beklagligen har välmågan aftagit, dels såsom en följd af de, under de sista åren, i synnerhet i Länets öfre delar, inträffade svaga skördar och dels i anseende till den för Bruks- och Bergverks-rörelsen under samma tid uppkomna mindre förmånliga conjunctur, hvarigenom allmogen till någon del kommit att sakna den betydligare arbets-förtjenst, som Bergsrörelsen under ett motsatt förhållande vanligen erbjuder och för denna ort är af så mycken vigt. Ökad skuldsättning, så väl till Staten för erhållen undsättnings-spannemål, som till enskilte personer för hvad allmogen derutöfver varit nödsakad, att till sin bergning förskaffa, har blifvit en naturlig följd af detta förhållande; men det är att hoppas, att några goda år och en åter inträdande gynnsam period för Bergshandteringen skola afhjelpa den förlägenhet, hvaraf en stor del af allmogen nu mer än vanligt tryckes.

Om sedligheten bland en del af de ringarne folk-classerne i Länet skulle kunna anses hafva under de sednare åren aftagit, så är orsaken dertill att igenfinna i den ymnigа tillgången på brännvin och det låga pris, hvartill denna vara kan säljas. Den tid är icke långt borta, då i öfre delarne af Länet bännvin var en sällsynthet, men speculations-andan har funnit vägen äfven till desse aflägsne trakter, der numera bännvinsupplag ofta inrättas; och genom lättad tillgång väckes och underhålles begäret till denna, både till kropp och sinne förstörande dryck. Det är

väl sannt, att gröfre brott fortfarit, att vara sälsynta i denna ort; men det är ock lika sannt, att de flesta brott, som här förefallit, blifvit föröfvade under eller i följd af rusigt tillstånd. Förgäfves är att hoppas något framsteg på sedlighetens bana, så länge medel icke finnas, att hämma dryckenskapslasten, och det enda medel, som, efter Konungens Befallningshafvandes tanka, skulle verksamt leda till ändamålet, vore att genom höga afgifter å tillverkningen fördyra varan. Erfarenheten har visat åtminstone i denna ort, att vid högt brännvinspris begäret efter denna såkallade njutning varit någorlunda inskränkt inom måttlighetens gränsor; men att då, såsom nu inträffar, bränvin kan säljas till ringa pris, måttlighetens fordringar blifvit vida öfverträdde.

Af detta Läns talrika folkmängd nödgas en betydlig del, att genom arbete hos andra personer söka sin bergning. Brist på arbetsfolk röjes således icke. Enligt det utdrag af Länets markegångstaxor för åren från och med 1827 till och med 1831, som finnes denna Berättelse bifogad, har medelpriset å ett Mansdagsverke under denna tid utgjort 24 sk. $9\frac{3}{5}$ r:st Banco och således i det närmaste bibehållit samma värde, som under de föregående fem åren.

§: 3.

Näringar.

Jordbruk. Hvad angående jordens bruknings-sätt, Sädes-slagen, odlingen af Potatoes, Lin, Hampa och Humla samt Trädgårds-skötseln uti den förra Berättelsen blifvit anfördt åberopas nu, då i dessa delar någon förändring under de sednare åren icke ägt rum.

Spannmåls-produktionen inom Länet är väl under vanliga, goda år uti jemt stigande, dels i den mon de, på Kongl. Maj:ts och Kronans bekostnad skeende storskiften fortgå och bereda tillfälle till införande af ett bättre ordnadt åkerbruk och dels i följd af de odlingar, som årligen verkställas; men vid betraktande af folkmängdens tillvext kan sädes afkastningen ännu icke anses fylla behofvet i ett högre förhållande, än uti förra Berättelsen blifvit uppgifvit, eller till nio tiondedelar af hvad för året erfordras. Då svagare skördar inträffa, hvilket i den sednare tiden flera år varit händelsen, åtminstone för öfre delarna af Länet, rubbas likväl detta förhållande emellan production och åtgång; och bristen måste fyl-

las genom uppköp af spannmål från angränsande Län. Förbättrade åkerbruks-metoder och redskap eller mekaniske inrättningar till besparande af arbetskraft hafva under de sednare åren icke blifvit införde, med undantag af några tröskverk i mindre scala.

Boskaps-skötseln befinner sig fortfarande i samma skick förra Berättelsen omnämner.

Till förbättrande af Hästafveln hafva under de sednare åren Landt-Beskällare från Strömsholms Stuteri sommartiden varit inom Länet stationerade, och ehuru denna anstalt hitintills af Länets allmoge föga blifvit begagnad, hvartill orsaken ligger i knapp tillgång på foder och i synnerhet på tjenlige betesmarker, är det likväl troligt, att i den mon nyttan af anstalten hinner utveckla sig, äfven allmogen skall inse och tillägna sig fördelarne deraf.

I de uppgifter Konungens Befallningshafvande uti dess sista Berättelse lemnat, om *Skogarne* i Länet är icke något att tillägga. Ännu äro de, inom de fleste Socknarne, tillräcklige att fylla alla deraf påräknade behof och någon bättre hushållning med dem har icke kunnat tillvägabringas. Det är syllsynt, att i denna ort byggnader eller stängsel uppföras af andra ämnen än af träd och begagnandet af bränntorf har vid tillgång på skog, icke kommit i fråga.

Länets andra hufvudnäring *Bergsrörelsen* har, ehuru icke minskad, likväl i de sednare åren beredt dess idkare mindre fördel, än under den tidrymd, som utgör föremål för 1828 års Berättelse. Anledningarne härtill äro: dels Jernprisernas betydliga sänkning och dels hvad Koppartillverkningen angår, minskad tillgång på malm i Fahlu grufva och densammas aftagande fyndighet.

Utom de i förra Berättelsen nämnde ädlare grufvor, hafva under den sedermera förflutna tiden trenne förut öfvergifne Koppargrufvor blifvit med arbete belagde, men ännu har icke kunnat visa sig hvad framgång dessa försök må hafva. Etthundradetrettiosex större och mindre Jerngrufvor hafva blifvit bearbetade och uppfordringen utur dem har uppgått till 130,000 lass af 2:ne Skeppunds vigt. Innom Vester-Bergslagen hafva några af de större Jerngrufvorna, såsom utbrutne, måst öfvergifvas, men sådant har likväl icke varit af menlig inflytelse på Bergsrörelsen, då de öfrige Grufvorna i orten lemnat en malm-tillgång, öfverstigande hvad under de förutgångne fem åren erhållits. En större Grufva i Öster-Da-

larne är ock numera utbruten, hvaremot inom Öster-Bergslagen några nya Jerngrufvor blifvit upptäckte.

Tabellerne utvisa antalet af de i Länet befintlige Kopparverk, Masugnar, Jern-Bruk och Manufacturier, m. m. Till Bergverks-rörelsen anses årligen åtgå 300,000 stigar kohl. Genom minskad tillgång på Malm och Malmens allt mer aftagande rikhaltighet, har Koppartillverkningen i Fahlun blifvit så betydligt nedsatt, att den för åren från och med 1827 till och med 1831 i medeltal uppgått till endast 3037 Skeppd 19 L:pd årligen, och de stora ras, som under innevarande år i Fahlu grufva inträffat, hafva icke allenast ytterligare inskränkt tillgången på duglig Malm, utan ock ganska mycket försvårat uppfordringen deraf. Icke blott för Grufveägarne och Bergs-Bruks-idkarne, utan ock för den folkmängd inom Länet, som från Kopparrörelsen hämtar de väsentligaste bidragen för dess bergning, äro dessa förhållanden högst bekymrande, och det vill synas, som Bergs-Bruksrörelsen vid Stora Kopparberget icke skulle kunna utan förlust fortsättas, så framt icke, enligt den ansökning, som derom redan af Bergslaget blifvit gjord, betydlig nedsättning beviljas i den höga Kopparräntan. Vid Garpenberg och Tomtebo har Koppartillverkningen de sednare åren vunnit tillvext. Det är dock sannolikt, att på förra stället den ökade inkomst, som härigenom tillflutit ägaren ännu icke på långt nära återguldit den betydliga kostnad, som inrättandet af större Stamp- och Vask-Verk för honom medfört. I den mon uppfordringen af Jernmalm blifvit ökad har ock Tackjernstillverkningen tilltagit.

För Stångjerns-smide äro dels nya privilegier beviljade, dels äldre privilegier utvidgade, äfvensom vid några Bruk Ämnes- och Manufactur-smide fått till Stångjerns-smide förbytas. Hammarskatten uppgick sistlidet år till 741 Skepp:d 3 L:pd, 3 skålp. Något mera än 6,500 personer anses vara vid Bergshandteringen sysselsatte. Utom rättigheten att i Banken beläna Tackjern och den Grangärdes Bergslag beviljade fribet, att under fem år, räknade ifrån smidesåret 1832, till hvilken Bruksägare som helst, försälja tackjern, har för Bergverksnäringens uppkomst och förkofran någon allmän anstalt icke blifvit vidtagen. Förbättrade methoder vid Jerntillverkningen hafva efterhand blifvit allt mera vidtagne och begagnade.

De flerfaldiga tillverkningarne vid Bergsrörelsen inom länet för åren från och med 1827 till och med 1831 torde kunna anses hafva i medeltal årligen uppgått till följande värde:

I Fahlun:

258 st. Ducater à 6 R:dr	1,548	—	—			
522 4/5 lödige Skålp. Silfver eller 4,187 R:dr Specie à 2: 32	11,149	16	—			
3,037 Skeppd 19 L:pd koppar, gårad samt till en del valsad, eller smidd vid Avesta, efter medium af priset å Stockholms våg under de sednare fem åren, då det högre Manufactureringsvärdet anses ersätta transport och andra omkostnader utom Länet à 126 R:dr	382,781	33	7			
139 Skeppd 5 L:pd 10 Skålp. Bly à 33 R:dr Skeppd	4,596	3	7			
747 Skeppd 7 L:pd 10 Skåldp. diverse Vitriol à 21 R:dr Skeppdet . . .	15,694	42	—			
14 Skeppd Svafvel à 22 R:dr . . .	308	—	—			
1,153 Tunnor Rödfärg à 6 R:dr . .	6,918	—	—			
800 Tunnor Rödfärg från mindre Rödfärgsverk à 3 R:dr 16 sk. Tunnan	266	32	—	425,662	31	2

Inom Länet i öfrigt:

53,516 Skeppd Stångjern och Manufactur samt Bergsmansjern, sammanslagne af samma orsak som Kopparen à 16 R:dr 16 sk. Skeppdet	874,094	32	—			
49,450 Skeppd Tackjern à 6 R:dr Skeppdet	296,700	—	—			
550 Skeppd Koppar af Garpenbergs och Tomtebo Grufvor à 126 R:dr Skeppdet	69,300	—	—			
Ungefärligen 10 Skeppd Koppar af andra smärre Gruf-försök à 126 R:dr Skeppdet	1,260	—	—			
För Rödfärg och svafvel omkring . .	4,000	—	—	1,245,354	32	—
Summa Banco R:dr				1,671,017	15	2

Om

Om de *Fabriker, Bruk* och *Näringar* hvilka icke tillhöra Bergsrörelsen innehålla Tabellerna upplysning så väl i afseende på antal, som beskaffenhet. De hafva under de sednare åren icke undergått någon anmärkningsvärd förändring och likasom vid förra Berättelsens afgifvande förmodas nu det sammanräknade värdet af deras tillverkningar kunna uppskattas till 100,000 R:dr Banco.

Angående *Binäringarne* inom Länet är icke något annat att tillägga hvad 1828 års Berättelse derom innehåller, är att Saltpeter-tillverkningen blifvit minskad till 200 Lispund, en följd af den öfvertygelse, som gjort sig gällande, att det egenteliga Saltpeter-ämnet är oumbärligt för de gödsel-blandningar, utan hvilka jordbruket här i orten icke kan i sitt närvarande skick uppehållas.

Handel å Landet, egenteligen med Spannmål saltvaror och några inhemska slöjdalster samt några kramvaror, idkas såsom tillförene af flere bland allmogen, af Städernes Borgerskap samt af några andra å Landet bosatta personer. En af de i sista Berättelsen omförmälte Landtmarknader har numera upphört och det vore att önska, att äfven de återstående tvänne Landtmarknaderna, såsom öfverflödiga och på flera sätt skadliga, kunde indragas. Bergverkens alster försändas till större delen, med begagnande af förut uppgifne upplagsplatser, till Westerås och endast en ringa del öfver Wermland till Götheborg samt öfver Söderhamn och Gefle till Stockholm.

Den handel som inom Länet idkas af Gårdfarihandlande samt Handels-Borgare och deras Betjenter från Borås och i synnerhet från Ulricehamn har med hvarje år utvidgat sig. Den är för orten icke nyttig. Lättheten att i sina hemvist af dessa Handlande på credit erhålla öfverflödsvaror skapar förut icke kända behof och förleder till onödiga utgifter. Allmänt äro de missbruk bekanta, hvartill denna Handels-rättighet föranleder, och många händelser bevisa dess skadliga inflytelse på allmogen.

På Statens bekostnad hafva några nya vägar sedan år 1826 icke blifvit anlagde, men enskildta personer hafva deremot verkställt sådana arbeten, hvaribland de betydligaste äro: en väg från Wintjerns Grufvor till Svartnäs Bruk i Svärdsjö Socken af omkring en mils längd, samt i Gran-

gärdes Socken, en väg från Summansjö till Grängesbergs Malmfält omkring $1\frac{1}{2}$ mil.

§. 4.

Politisk Författning.

I anseende till Länets Kammar-verk har någon annan förändring icke ägt rum, än att, genom Recognitions-Skogarnes nu fortfarande indelning till Hemmantal $6\frac{83}{360}$dels nya Hemman redan uppkommit, äfvensom tvänne nya mjölqvarnar under de sista Fem åren blifvit skattlagde.

I förra Berättelsen omnämndes, att till jordbrukets förbättrande i de delar af Länet, hvarest detsamma lidit genom en obegränsad Hemmansklyfning, Storskiften med olika understöd af Staten Socknevis förrättades. Under åberopande af hvad i nämnde Berättelse derom vidare finnes anfördt, får Konungens Befallningshafvande nu tillägga, att af då i Österdalarne inom tvänne Socknar förehafde Skogsdelnings-förrättningar en blifvit afslutad, men den andra är beroende på dervid yppad fråga om skogsafvittring till Kongl. Maj:t och Kronan, hvilken ännu icke kunnat till Nådig pröfning förekomma; att uti en af de då omförmäldte Socknar nedom det egenteliga Dal-laget, hvarest storskifte blifvit företaget, förrättningen ännu fortfar, samt att de under den tidrymd som nu är i fråga företagne förrättningar, uti en Socken af Öster-Dalarne och uti en nedom Dal-laget, fortgå med så beskaffade olika bidrag af allmänna medel, som förut är vordet uppgifvet.

Till Kongl. Maj:t och Kronan hörn utaf de i Tabellen upptagne Hemman och Lägenheter. $13\frac{5119}{8632}$ mantal, 1 Mjölqvarn och ett Kronofiske och till fromma stiftelser är $\frac{1446}{1920}$ hemman anslaget.

Fjorton Posthemman finnas i Länet, äfvensom 29 Gästgifvaregårdar och 25 Skjutsombytesställen.

Några äldre vattenverks rätt till vattenuppdämning orsakar väl skada å någon ängsmark, men kan icke anses äga något allmännare inflytande på Landets odling.

Likasom vid förra Berättelsen är, med afseende å innehafvande hemmantal, förhållandet emellan sjelfägande Jordbrukare och Arrendatorer så-

som 15 till 1, och hvad i sammanhang med denna uppgift då anfördes om beskaffenheten af vanligast förekommande Arrenden samt Landtbönderna utkomst, varder nu äfven åberopadt, såsom utan förändring fortfarande.

Stats-Bidrag. I öfverensstämmelse med hvad i sednast afgifne Femårs-Berättelse blifvit anfördt, synes, på sätt skatterna med hitills medgifne lindring, nu utgöras, någon förändring dervid icke vara af behofvet påkallad. Vid Jernverkens taxation till Bevillning torde dock ett lägre minimum vid vinstberäkningen böra bestämmas, då efter nu gällande stadganden, de mindre förmånliga Bruken blifva skattade till ett fastighets-värde understundom öfverstigande det pris, hvartill de kunna försäljas.

Vid bevillningens och öfrige räntors upptagande äro 1831 års räkenskaper följde.

Värdet af de i Tabellen uppförde onera, är grundadt på vederbörandes aflämnade uppgifter, jämförde med Kronoräkenskaperna och dithörande Handlingar. Under rubriken: *diverse onera* innefattas: Socknegångspengar, Curhus-medel, Riksdags-penningar, allmänna byggnaders underhåll, Brandstods-medel, Tingsgästning, afgift till Djurläkares aflöning m. m.

På sätt i förra Berättelsen blifvit upptaget, och som således härutinnan åberopas har så vidt möjligt varit, enligt Formulärets föreskrift blifvit utfördt det uppskattade värdet samt Bevillningen af Jordegendom, Bergverk och Lägenheter, m. m. Öfriga Skatter deremot, såsom på de flästa ställen inom Länet utgående på Rote, hafva generelt måst utföras. Den personela Bevillningen har, till så vidt det varit verkställbart, blifvit Specifikt upptagen.

Politi. Allmän undervisning har Länets ungdom tillfälle att begagna vid Fahlu högre Lärdoms-Skola, hvarest Lärjungarnes antal under de sednare åren hvarje termin utgjort omkring 120. Till det årliga anslag för detta Undervisnings-verk, som i förra Berättelsen uppgafs utgöra vid pass 250 Tunnor spannmål, kommer numera den af Riksens Ständer vid sistförflutne Riksdag med omkring 1,000 R:dr Banco beviljade tillökning uti den dåvarande Lärare-personalens aflöning. I afseende på undervisning för allmogens barn i deras hembyggder, samt ungdomens un-

dervisning i nyttiga slöjder fortfara utan någon förändring, de förhållanden som finnes omförmälde uti den år 1828 utgifna Berättelse.

För den praktiska Bergs-skolan här i Staden blef vid sisthållne Riksmöte Statens årliga anslag förhöjdt med 1,000 R:dr Banco, såsom lön för en till Biträde vid Elevernas undervisning anställd andra Lärare, för hvilken år 1832 en lönförhöjning utaf 333 R:dr 16 sk. af Jern-Contorets medel bestämdes; hvarförutan Jern-Contoret bevilljat ett årligt anslag under Titel: Material medel, att användas vid den undervisning, som af samma Lärare bgsörjes. Ifrån och med år 1828 hafva tjugu Stipendiater och Elever samt 27 Extra Elever begagnat denna Läroanstalt.

Öfver ordning och sedlighet vaka såsom tillförene Uppsyningsmän i Byarne och Kyrko-Råden, samt öfver hälsovården desse, äfvensom Presterskapet och Kronobetjeningen. I Fahlun finnas Länets Lazarett och Curhus, samt en Veterinair-inrättning.

Fattigförsörjningen i Länet bestrides ock ännu endast på det sätt, som år 1828 anmältes.

Vid Gästgifverierne i Länet handhafves den ordning, som i allmänna Lagen och gällande Författningar påbjudas.

Skallgångar hafva blifvit mera sällsynta efter det belöningar för rofdjurens dödande utom skall under de sednare åren blifvit af Jordägarne i de flesta Socknar af Länet uti ingångne, i behörig ordning stadfästade öfverenskommelser bestämde, ehuru till högst olika belopp inom särskilte Socknar.

Tillåtna Krogar voro vid 1832 års slut i Städerna 25, å Landet 10, hvartill komma 37 Gästgifverier och Skjuts-ombytesställen som begagna Bränvins-minuteringsrätt, så att antalet af de ställen, hvarest bränvin i minut emot stadgade afgifter då försåldes, uppgick till 72.

Om Socknemagazinerne i Länet är annan upplysning icke att meddela än i förra Berättelsen innefattas, jemte den att närvarande behållningen i de Magaziner, som nu äro i verksamhet, utgör ett sammanräknadt belopp af 7,687 Tunnor Spannmål utaf åtskilliga Sädesslag.

Den i Fahlun inrättade Sparbank har från Bankens öppnande vid

början af år 1825 till 1832 års slut, utlämnat 1,025 motböcker till särskilte insättare, och utgjorde de sistnämnde tid i Banken innestående medel, i Capital, Räntor och Premier tillsammans 19,176 R:dr 35 sk., utom hjelpfondens behållning 2,262 R:dr 28 sk. 11 r:st, hvadan sedan sista Berättelsen afgafs en tillökning uppkommit af 337 särskilte insättare samt de innestående medlen ökats med 5,689 R:dr 38 sk. och hjelpfonden vunnit en tillväxt 1,227 R:dr 37 sk. 10 r:st Banco.

§. 5.

Städer.

Tabellen för Städerne utvisar beloppet af den Bevillning, som utgår af den Borgerliga rörelsen inom hvarje af Provinsens trenne Städer: Fahlun, Hedemora och Säther.

De Näringsfång hvarå Borgerskapet i dessa Städer grundar sitt bestånd hafva, likasom allmogens plägsed att sjelf utföra samt i och utom orten afyttra producterne af dess Boskaps-skötsel och konstflit, icke undergått någon förändring, sedan sista Berättelsen afgafs och hvad derutinnan förekommer om afsättningen utaf Brukens effecter och Koppartillverkningen i Fahlun fortfar att vara tillämpligt till närvarande förhållandet dermed.

Städernes Handel och öfrige Näringar synas under de sednare åren hafva Bibehållit sig vid samma ståndpunkt, som då sista Berättelsen afgafs. Både de Handlandes och Handtverkarnes antal har nästan med hvarje år ökats: Häraf torde kunna slutas till en liflligare rörelse, men detta förhållande äger sin enda grund i lättheten att nu vinna burskap, hvarigenom mången obetänksam yngling förledes, att oftast utan något eget förlag och understundom innan han hunnit förvärfva sig nödig verlds-erfarenhet, för egen räkning öppna en rörelse, den han efter kort tid nödgas öfvergifva. Också ådagalägga taxerings-handlingarna, att ett icke obtydligt antal Borgare icke mägta erlägga den minsta fastställda Bevillnings-afgiften, utan måste taxeras derunder.

För dessa Städer hvilka å det omkringliggande landets cultur, näringar och konstflit, icke äga något anmärkningsvärdt inflytande, äro några för Landsorten skadliga prohibitiva författningar icke utfärdade.

I afseende på Städernas jord och densammas begagnande äro andra förhållanden, än de i sista Berättelsen upptagne, icke att uppgifva, hvarföre innehållet deraf till alla delar åberopas.

Uti Hedemora och Säther undervisas Ungdomen i der inrättade lägre Lärdoms-Scholor. I Fahlun är utom den redan omförmälde högre Lärdoms-Scholan, en år 1823 inrättad Vexelundervisnings-Schola, hvilken under hvarje Läsetermin af de sednare åren fortfarande varit besökt af omkring 200 Lärjungar.

I Städerne boende Läkare besörja Sjukvården derstädes. I Fahlun bo för närvarande, jemte Gruf-Medicus och Lazaretts Läkaren, Provincial-Läkaren för Öfra Districtet, i Hedemora den för Nedra Districtet och i Säther Regements-Läkaren.

Fattigvårds-Inrättningen i Fahlu Stad, hvilken år 1817 stiftades af Stora Kopparbergs Bergslag och Stadens Innevånare fortfar att äga bestånd. Utaf Inrättningens medel lemnas på åtskilliga sätt understöd åt Stadens och Bergslagets fattiga. Vid 1832 års slut utgjorde Inrättningens behållna tillgångar 10,852 R:dr 10 sk. 1 r:st Banco. I det välgörande ändamål, att i likhet med den åtgärd, som af Stadens Fattigvårds-Styrelse äfven förut varit vidtagen, för fattiga Barn i Fahlu Stad, hvilkas föräldrar voro oförmögne eller oskicklige, att bibringa dem de oumbärligaste kunskaper, sedlighet samt vana och färdighet vid arbete, bereda tillfälle, att hos fosterföräldrar å Landet njuta en sådan uppfostran, hvarigenom dessa egenskaper kunde hos dem inplantas och deras framtida väl såmedelst betryggas, har numera aflidne Brukspatronen Per Forslind i lifstiden, utom andra gåfvor åt Fattig- och Schol-Inrättningar inom några Socknar på Landet till ett belopp af, 7,000 R:dr Banco till Staden lemnat en Donation af 10,000 R:dr Banco. Denna Inrättning förvaltas af en serskild Styrelse och hafva Sjutton barn redan blifvit till fostervård å Landet utsatte.

Den i förra Berättelsen omförmälde Stiftelse i Hedemora till fattiga Barns vård och uppfostran har numera trädt i verksamhet, och stiftelsens fond årligen blifvit förökad.

Föröfrigt saknas i Hedemora lika som i Säther, allmänna Fattig-försörjnings-anstalter. Församlingarnes mest behöfvande Allmosehjon tilldelas understöd af Fattig-Cassorne samt andra dertill disponerade medel.

Efter medium af de sednare fem åren utgör beloppet af sådane inkomster hvilka Städerna af vissa fastställda afgifter åtnjuta, för Fahlun: Ströms-afrad och Skutfrakts-medel, tillhopa 657 R:dr 2 sk. 5 r:st: för Hedemora Vågpenningar, omkring 300 R:dr och för Säther, Ströms-afrad 3 R:dr 32 sk. allt Banco.

Fahlun å Lands-Cancelliet den 31 December 1833.

P. D. LORICHS.

P. ÅKERMAN. P. J. LINDBOM.

Tabell för Landet inom Upsala Län.

	Hemmantal. Förmanl.	Hemmantal. Oförmanl.	Hemmantal. Vid ett Lantmanage.	Utsäde af: Hvete.	Utsäde af: Råg.	Utsäde af: Korn.	Utsäde af: Hafre.	Utsäde af: Blandsäd.	Utsäde af: Ärter.	Utsäde af: Potatoes.	Medelafkastning, sedan Utsädet är afdraget. Hvete.	Medelafkastning. Råg.	Medelafkastning. Korn.	Medelafkastning. Hafre.	Medelafkastning. Blandsäd.	Medelafkastning. Ärter.	Medelafkastning. Potatoes.	Underhållne Kreatur. Hästar.	Underhållne Kreatur. Oxar.	Underhållne Kreatur. Kor.	Underhållne Kreatur. Ungnötkr.	Underhållne Kreatur. Fär.	Underhållne Kreatur. Svin.	Underhållne Kreatur. Getter.	Uppskattadt Värde.
Kungs- och Kungs-Ladugårdar	18½	18½	—	35	113	105	50	35	5	70	280	565	630	270	210	30	480	52	38	86	64	190	56	—	145,800
der under lydande eller eljest Kronan särskildt förbehållna och för dess räkning utarrenderade eller disponerade hemman	5½	5½	—	3½	29½	22½	2½	5½	4 7/16	26½	23 5/16	172½	135½	16½	34½	27½	211	32	5	44	13	103	63	—	19,585
Dito under Lägenheter, såsom Stallängar	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16	7	—	47,656
Fisken	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12,000
Krono-Säterier	—	—	—	1	4	2	2	4	4	2	7,775	24	10	4½	4½	1½	12	2	3	4	2	8	4	—	2,333
Frälse-Säterier	281 5/16	299 7/16	—	402 7/16	1,884 11/16	671	99½	176	54	464½	2,775½	10,693½	9,286	1,428½	2,670½	734½	7,851	1,078	1,407	1,993	1,179	4,142	2,401	30	1,865,789
Säteri-Rusthåll	122 7/16	148 7/16	—	178½	804½	671	99½	176	54	464½	1,339½	4,602½	4,004	652½	1,074½	321½	3,083	487	591	895	943	1,603	923	—	673,106
Ha- och Rörshemman	45½	53½	—	37½	253½	220½	28½	51½	22½	172½	292 5/16	1,504	1,311½	213½	324½	134½	1,357½	185	75	286	153	583	382	—	206,273
Frälse-Hemman	888 11/16	1,148 11/16	—	604½	5,808	5,458½	581½	904½	436½	2,937	4,463½	32,487	32,588	3,317½	5,795½	2,312½	20,255	4,393	1,129	5,937	2,592	11,860	6,819	96	3,600,602
Frälse-Skattehemman	279 15/16	330 15/16	—	171½	1,624½	1,537½	164½	236½	158	1003½	1,118½	9,005	8,916	978½	1,431½	865½	7,202½	1,568	417	2,094	898	4,987	2,622	5	1,101,844
Kronohemman	22½	32 15/16	—	17½	143½	131½	17½	28½	10½	72½	122½	807	789½	100½	169½	52½	420	91	39	135	79	282	151	5	71,571
Krono-Nybyggen med Frihetsår	—	—	4	—	2	14	—	—	—	5	—	9½	7	—	3	—	28	3	—	4	—	13	4	—	748
Krono-Rusthåll	9	11½	—	9½	61	55	5½	12½	4½	32½	60½	339	320½	32½	73	22½	185½	39	10	58	31	102	55	6	38,915
Dito Augmentshemman	7½	9½	—	8	50	48½	5½	12	4	28	52	27½	292	28	70	21	181	33	15	51	25	101	59	—	39,243
Krono-Skattehemman	874 7/16	1085 15/16	—	456½	5,151½	4,883½	555½	907½	415½	2,844½	3077½	28,367½	29,066½	3,164½	5,325½	2,116½	18,588	4,625	1,174	6,823	3,420	13,987	6,688	41	2,023,783
Dito särskildt under Bruk skattelöpte, derå ihoerne hafva besittningsrätt	3 7/16	2 7/16	—	3 7/16	4½	3½	7/16	7/16	3½	3½	35	5	1	7	2	18	10	—	—	—	—	—	—	—	1,830
Krono-Skatte Rusthåll	234 7/16	250 7/16	2	175½	1,497	1,456	176½	353½	105	742	1,187	7,631	8,530½	863½	1,878½	681½	3,368	1,032	406	1,533½	898	2,960	1,601	2	1,105,703
Dito Augmentshemman	240½	267½	2	212	1,455	1,563	281½	305½	94½	912	1,425½	7,937	8,319	1,286½	1,631½	574	5,451	1,374	348	1,853	959	3,812	2,077	—	873,673
Militär-Hemman	123½	158 7/16	2	121½	859	767½	92	163	60½	546½	895½	507½	4,388½	547½	980½	331½	3,542	556	205	875	468	1,688	1,039	—	507,950
Gille Boställen	281½	38 7/16	11	34½	202½	198½	30½	40½	12½	109½	216 7/16	1,125½	1,179½	172½	243½	72½	615	137	36	207	99	402	208	—	123,098
Indesiastique Boställen	124½	143 15/16	35	137½	840½	745½	89½	206½	64½	543½	986½	4,806½	4,602½	499½	1,261	366½	37,541	616	278	1,037	539	2,074	1,236	8	589,430
Academie-Hemman, Frälse	23½	24½	1	21½	139	126½	16½	23½	10½	89	118	715	726½	74	129	54½	491	114	8	144	76	294	123	10	80,530
Dito Skatte	12½	13½	—	8½	77	76½	7	22½	5½	34	55½	405	443	38	129½	27	193	55	17	81	47	178	80	—	43,229
Dito Krono	154½	170½	10	113½	864½	790½	95½	185½	82½	568½	793½	4,224½	4,984½	536½	1,012½	433½	5,755	714	155	1,019	483	1,909	1,133	—	481,887
Hospitals- och Barnhushemman, Frälse	24½	29½	1	18½	145	178	14	43	12½	62	143	790	1,044	64	243	74	356	95	62	151	96	310	175	—	100,747
Dito Skatte	6½	7	—	4½	42	40	3	11	3½	15	24	209	239	15	62	17	80	23	12	37	24	80	42	—	19,676
Dito Krono	14½	20½	—	12½	93½	82	22½	13½	8½	65½	81½	521½	415½	101½	71½	57½	446	91	11	123	48	245	153	—	43,493
Kyrko-Hemman, Frälse	1	1	—	—	5	3½	—	—	1½	5	3½	30	21	3½	3½	4½	40	6	—	8	—	20	12	—	1,600
Stattlagde bebygde Torp, Utjordar, Utfjellar m. fl. Lägenheter utan Mantal, som ej under något hemmans ränta äro inbegripne, Frälse	—	—	29	5½	20½	16½	6½	21½	2½	32	39½	119½	101	40½	132½	14½	204	37	5	61	32	83	63	—	24,785
Dito Skatte	—	—	38	3½	25	29	5½	19½	2½	47½	24½	137	173	29½	114½	12½	270	34	3	68	51	145	63	—	27,119
Dito Krono	—	—	49	8½	60	57½	9½	28½	7½	54	62½	353	368	55½	169	42½	332	63	4	86	65	182	93	—	34,495
Dito obebyggde	—	—	293	17½	99½	105	44	77	6½	71½	106½	578½	670	229½	461	36	509	8	6	—	—	—	—	—	53,532
Okattlagde bebyggde dito, deraf Ryttare-, Soldate- och Bätsmans-Torp	—	—	2,244	31½	748½	714½	140	386	42	1,275	193½	4,223	4,334	790	2,302	252	8,125	665	—	2,601	1,497	4,783	3,002	—	55,762
Kronotorp med Frihetsår	—	—	3	—	4	2	1	4	1	1	—	—	6	6	24	—	6	2	—	3	3	4	3	—	19,676
Backstugor	—	—	1086	—	—	—	—	—	—	188	—	—	—	—	—	—	1,184	—	—	57	—	117	91	—	1,347
Behyggde Lägenheter, afsöndrade från hemman under ständig äganderätt	—	—	25	—	21½	35	—	—	—	47½	—	104	201	—	—	3½	264	10	—	45	21	122	26	—	9,451
Dito på viss tid eller lifstid	—	—	14	1	15	14	2	5	1½	22	7	68	74	12	30	7	120	11	4	23	17	38	30	—	3,423
Stattlagde Fisken och Fiskeläganheter af särskildte slag, som ej under något hemmans ränta äro inbegripne, Frälse	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170
Dito Krono	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400
Tull-Mjölqvarnar med 216 par Stenar	—	—	116	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—	162	2	—	67	18	128	168	—	354,739
Tull-Sågqvarnar, Grofbladiga	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,020
Husbofs-Mjölqvarnar, deraf 1 st. med särskildt i Jordboken upförd ränta	—	—	105	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32,985
Husbofs-Sågqvarnar	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,758
Stampar	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600
Stäng-Verk	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,200	—	7	258	98	600	100	—	2,708,340
Ämneshammare	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mas-Ugnar	—	—	10	—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	300	—	2	76	12	197	42	—	45,000
Jern-Manufactur-Verk af särskildte slag	—	—	7	—	—	—	—	—	—	175	—	—	—	—	—	—	1,050	—	4	251	56	701	90	—	454,962
Pappers-Bruk	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000
Tegelbruk	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58,940
Jern-Grufva	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalk-Ugnar	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,935
Krono-Parker och Allmänningar, som tillhöra Kronan af 5193 13/16 Tunnelands rymd utom odlingar	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,741
Lands- och Härads-Allmänningar af 49,459 Tunnlands rymd	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grufve-Skogar af 6,482 Tunnlands rymd	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse Personer, som ej höra till viss näring	—	—	—	—	80	86	—	—	—	413	—	440	516	—	—	—	2,478	—	—	370	—	1,200	70	—	—
Capitaler, Vinstmedel samt åtskilliga Societeter, Cassor och Verk m. m.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600
Sterbhus, Testamenten, Gåfvor och Fidei-Commisser	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	3,545 5/16	4,260 15/16	4,233	2,851 7/16	23,217½	21,740½	2,790½	4,791 7/16	1,771 11/16	15,093 7/16	19,678 23/16	128,360½	128,711½	15,571½	28,071½	9,701½	100,185	18,133	6,479	29,453	15,414	60,270	31,964	203	18,661,034

	Stats-Bevillning efter 1830 års Förordning. Efter 2:dra Art. Efter 1:sta Art.	2, 3 §-§.	21, 36 §-§.	37, 40 §-§.	Summa.	Stats-Ständige Räntor. Bataviar-Ränta-Ägift.	Jordebok- och Hemmanslös Räntor.	Krono-Tunnlr.	Afrad.	Mantals-Penningar.	Lagman- och Häradsfogde-Räntor.	Grenäger-Qvarn.	Sittpeder-Afgift.	Tionde och Bördsbok-Räntor, Verk och Ivrigt mäntr.	Summa.	Bidrag. Arcanie-Medel.	Kronol. Fiskeri-Bruk med Boletorp.	Clercie-Statens Underhåll. Pastorets.	Capellanets.	Kyrko-Betjening.	Summa.	Fattig-Föreläsning.	Skjuts.	Vägthållning.	Diverse Afgifter, Ouers och Allmänna Besvär.	Summa Stats-Bidrag.
Kungs- och Kungs-Ladugårdar	75 30	—	57 42	—	—	51 34	10	185 11	2	—	30	—	—	32 27	9	65 47	4	7,301 39	5	—	—	257 24	74 8	33 12	364 44	36 42
der under lydande eller eljest Kronan särskildt förbehållna och för dess räkning utarrenderade eller disponerade hemman	—	—	4 13	—	—	17 38	7	39 41	7	—	6 36	—	2	—	10 15	71 2	5	1,060 34	11	—	—	96 36	14 42	15 24	124 6	9 6
Dito under Lägenheter, såsom Stallängar	—	—	14 11	10	—	3 4	—	21 43	10	—	2 12	—	24	—	—	2 36	—	4,644	18	10	—	—	—	—	—	—
Fisken	—	—	2 40	—	—	—	—	12 44	—	—	4	—	1 12	—	—	5 12	—	701 42	8	—	—	183 16	40 12	21 32	245 32	—
Krono-Säterier	—	—	4 22	—	—	—	—	6 18	—	—	—	—	—	—	—	10 36	—	—	—	—	—	10	—	2	12	—
Frälse-Säterier	1,612 46	—	4,227 2	8	—	2,509 34	2	8,349 34	10	—	671 36	—	—	207 3	4	878 39	4	—	—	—	—	883 2	936 10	809 12	2,629 42	844 30
Säteri-Rusthåll	682	—	1,531 6	6	—	891 1	6	3,104 8	—	3,811 14	5	8,077 15	9	269 24	—	12,285 13	3	—	—	10,032 25	8	2,360 32	410 12	377 12	3,154 8	508 14
Ha- och Rörshemman	145 14	—	460 33	9	—	96 35	5	703 17	2	—	—	—	—	44 29	3	171 31	3	—	—	39	—	883 2	154 18	111 25	1,148 45	113 12
Frälse-Hemman	4,316 2	—	11,609 5	10	—	3,054 42	—	18,077 1	10	1,596 40	—	15,804 31	10	—	—	20,504 21	4	—	—	31,734 30	3	17,466 40	—	2,929 14	22,820	2,358 40
Frälse-Skattehemman	1,818 34	—	5,155 43	11	—	913 16	11	5,887 46	10	1,859 3	6	4,447 39	5	3,305 36	6	657 12	179	—	—	303 3	3	10,748 46	8	9,412 19	6,851 19	648 16
Kronohemman	71 37	32	200 36	11	—	77 46	—	391 16	11	743 35	10	446 18	5	1,626 6	8	39 24	—	—	—	18 38	11	2,886 27	10	655 20	11	430 —
Krono-Nybyggen med Frihetsår	748	—	1 23	11	—	—	20	—	5	3 11	—	4	—	1 24	—	36	—	—	—	—	—	56 10	10	—	—	—
Krono-Rusthåll	38,915	—	84 39	—	—	35 14	—	163 13	—	274 5	6	179 43	4	705 47	1	17 —	4	—	—	10 15	—	1,191 14	11	616 44	8	178 —
Dito Augmentshemman	39,243	—	50 —	9	—	26 2	8	124 27	5	240 36	3	144 5	6	522 27	7	16 12	4	—	—	8 21	—	936 30	1	214 33	—	145 4
Krono-Skattehemman	2,023,783 16	—	6,441 24	6	—	2,605 1	2	13,818 13	8	31,341 25	9	16,052 28	11	57,917 19	6	1,862 —	585 12	—	—	728 32	3	108,487 22	5	30,075 36	3	17,125 33
Dito särskildt under Bruk skattelöpte, derå ihoerne hafva besittningsrätt	35	—	3 31	8	—	3 5	2	16 18	10	24 24	—	2 23	4	48 9	—	3 24	—	36	—	—	—	29 8	—	—	—	1 21
Krono-Skatte Rusthåll	3,368	1,032	406 1,533	898	2,960	1,601	2	1,105,703	32	1,420 24	—	2,388 27	4	—	—	4,736 18	5	7,151 40	6	5,228 25	7	14,289 2	4	550 —	144 —	26 4	9	27,607 27	2	18,995 28	8	4,501 10	764 32	69 24	5,958 24	6,642 36
Dito Augmentshemman	5,451	1,374	348 1,853	959	3,812	2,077	—	873,673	32	1,101 6	—	1,847 2	8	—	—	3,469 13	7	711 4	11	3,659 13	7	17,655 22	11	420 24	136 12	—	—	31,910 6	2	6,371 45	6	4,656 24	824 18	72 —	6,207 42	1,095 16
Militär-Hemman	3,542	556	205 875	468	1,688	1,039	—	507,950	—	489 14	—	160 1	11	—	—	881 6	1	731 15	2	881 6	1	2,494 —	2	200 12	32 —	—	—	13,352 45	5	545 9	3	2,242 31	418 2	37 8	3,135 17	377 46
Gille Boställen	615	137	36 207	99	402	208	—	123,098	16	172 16	—	373 37	1	13 41	7	—	—	119 21	6	670 26	3	66 36	4	66 36	14 12	—	—	3,211 18	1	—	—	525 18	104 21	91 30	721 27	92 3
Indesiastique Boställen	37,541	616	278 1,037	539	2,074	1,236	8	589,430	—	783 40	—	2,633 31	3	57 29	6	462 13	—	3,936 17	5	462 13	—	3,005 9	8	314 24	—	132 9	—	5,429 39	10	—	—	876 42	674 9	140 36	1,697 35	344 39
Academie-Hemman, Frälse	491	114	8 144	76	294	123	10	80,530	—	78 20	—	—	—	189 37	—	52 18	—	320 27	—	52 18	—	2,746 26	4	281 4	—	34 33	—	405 11	—	77 35	—	69 36	—	612 36	—	105 12	—
Dito Skatte	193	55	17 81	47	178	80	—	43,229	—	36 —	—	96 22	11	—	—	168 —	—	31 32	7	236 24	4	57 45	3	15 24	324 —	12 8	—	43 10	—	33 24	—	246 11	—	325 5	—	42 26
Dito Krono	5,755	714	155 1,019	483	1,909	1,133	—	481,887	24	598 8	—	1,419 44	3	—	—	3,479 31	3	4,727 2	4	2,564 9	11	12,242 42	5	241 24	6	36 —	—	244 21	9	3,488 31	3	3,076 14	532 13	480 36	4,095 17	728 37
Hospitals- och Barnhushemman, Frälse	356	95	62 151	96	310	175	—	100,747	16	106 6	—	217 24	—	—	—	423 16	11	282 23	5	530 20	7	875 4	7	412 —	8	—	—	25 37	6	—	—	769 34	75 —	64 —	598 —	71 —
Dito Skatte	80	23	12 37	24	80	42	—	19,676	16	26 20	—	66 20	—	—	—	93 18	6	123 28	2	123 16	7	249 12	4	10 24	—	12 —	—	6 27	—	—	—	515 36	11	24 —	554 —	24 —
Dito Krono	446	91	11 123	48	245	153	—	43,493	22	46 21	1	209 35	11	—	—	317 21	5	476 21	5	209 47	4	1,121 33	3	25 12	—	12 —	—	24 27	5	—	—	346 34	9	262 12	40 30	37 —	339 42	35 42
Kyrko-Hemman, Frälse	40	6	1 8	2	20	12	—	1,600	—	3 10	—	3 9	7	—	—	8 15	7	—	—	—	—	—	—	1 12	—	—	—	1 12	—	—	—	—	—	17 —	2 24	5 —	21 24	1 24
Stattlagde bebygde Torp, Utjordar, Utfjellar m. fl. Lägenheter utan Mantal, som ej under något hemmans ränta äro inbegripne, Frälse	204	37	5 61	32	83	63	—	24,785	—	60 2	—	59 23	8	—	—	133 41	1	9 31	5	69 22	10	115 35	3	24 —	8	—	—	226 41	6	—	—	18 16	36 —	11 8	5 36	56 41
Dito Skatte	270	34	3 68	51	145	63	—	27,119	32	81 40	—	57 32	2	—	—	139 32	2	21 30	2	244 47	4	421 4	—	34 15	—	9 24	—	920 15	—	—	—	121 24	17 44	14 30	153 40	52 36
Dito Krono	332	63	4 86	65	182	93	—	34,495	32	61 6	—	78 33	1	—	—	155 8	1	334 12	8	165 2	2	688 21	—	33 32	—	11 24	—	1,240 34	4	—	—	832 —	73 24	19 16	11 4	103 44	26 24
Dito obebyggde	509	8	6 —	—	—	—	—	53,532	—	—	—	177 11	9	—	—	181 23	6	619 5	7	229 6	10	1,071 12	10	—	—	—	—	1,919 25	3	33 —	—	19 32	—	162 —	42 —	32 —	237 —	1 —
Okattlagde bebyggde dito, deraf Ryttare-, Soldate- och Bätsmans-Torp	8,125	665	— 2,601	1,497	4,783	3,002	—	55,762	16	2,011 14	—	121 8	6	—	—	2,134 22	6	—	—	—	—	846 36	—	155 —	—	—	—	—	—	—	—	41 16	—	3 —	3 —	47 16
Kronotorp med Frihetsår	6	—	— —	—	—	—	—	19,676	—	26 20	—	66 20	—	—	—	92 20	—	3 6	—	—	—	14 22	5	139 —	36	—	—	20 4	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Backstugor	1,184	—	— 469	16	—	—	—	1,347	36	—	—	1,817 24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532 24	—	254 12	—	—	—	780 36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Behyggde Lägenheter, afsöndrade från hemman under ständig äganderätt	264	10	— 45	21	122	26	—	9,451	16	41 34	—	27 7	3	—	—	75 13	3	9 20	—	78 13	3	—	—	15 36	—	7 12	—	26 —	—	—	—	2 12	—	—	—	2 12
Dito på viss tid eller lifstid	120	11	4 23	17	38	30	—	3,423	—	18 16	—	6 10	8	—	—	25 8	8	—	—	—	—	7 24	—	3 12	—	—	—	10 36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stattlagde Fisken och Fiskeläganheter af särskildte slag, som ej under något hemmans ränta äro inbegripne, Frälse	—	—	— —	—	—	—	—	170	—	—	—	16 4	—	—	—	16 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15 16	—
Dito Krono	—	—	— —	—	—	—	—	400	—	—	—	43 3	—	—	—	43 3	—	2 36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tull-Mjölqvarnar med 216 par Stenar	162	2	— 67	18	128	168	—	354,739	—	215 —	—	1,136 16	9	—	15	1,366 16	9	115 12	—	—	—	3,458 39	—	88 36	—	15 36	—	3,686 27	—	167 —	—	96 16	24 32	—	—	121 —
Tull-Sågqvarnar, Grofbladiga	—	—	— —	—	—	—	—	18,020	—	32 24	—	68 26	—	—	—	101 2	9	36 7	2	—	—	13 —	—	3 —	—	—	—	52 7	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Husbofs-Mjölqvarnar, deraf 1 st. med särskildt i Jordboken upförd ränta	—	—	— —	—	—	—	—	32,985	—	21 26	—	82 22	7	—	—	104 7	—	—	—	135 3	8	—	—	1 24	—	—	—	144 27	—	—	—	—	—	—	—	1 9
Husbofs-Sågqvarnar	—	—	— —	—	—	—	—	3,758	16	1 18	—	16 —	11	—	—	17 18	11	—	—	—	—	—	—	24 —	—	—	—	24 —	—	—	—	—	—	—	—	6 —
Stampar	—	—	— —	—	—	—	—	600	—	—	—	1 —	—	—	—	1 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 —
Stäng-Verk	1,200	—	7 258	98	600	100	—	2,708,340	11	4 1,402 46	—	6,702 16	10	—	28	8,133 14	10	1,333 16	—	—	—	601 36	—	61 12	—	—	290 —	2,286 16	—	—	—	1,233 24	225 —	193 16	1,651 40	221 12
Ämneshammare	—	—	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mas-Ugnar	300	—	2 76	12	197	42	—	45,000	—	196 8	—	135 32	—	—	—	331 40	—	—	—	—	—	36 —	—	7 36	—	—	—	43 36	—	—	—	53 16	13 16	4 —	70 32	—
Jern-Manufactur-Verk af särskildte slag	1,050	—	4 251	56	701	90	—	454,962	36	302 2	—	1,164 11	10	—	—	1,466 13	10	—	—	—	—	112 24	—	24 36	—	—	—	282 12	—	—	—	145 —	53 16	14 8	212 24	—
Pappers-Bruk	—	—	— —	—	—	—	—	15,000	—	5 8	—	37 —	—	—	—	46 8	—	—	—	—	—	3 12	—	12 —	—	—	—	4 24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tegelbruk	—	—	— —	—	—	—	—	58,940	—	28 2	—	130 32	9	—	—	162 34	9	—	—	—	—	10 36	—	36 —	—	—	—	11 24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jern-Grufva	—	—	— —	—	—	—	—	—	—	385 22	—	193 15	11	—	—	579 10	11	—	—	—	—	145 36	—	12 —	—	—	—	147 —	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalk-Ugnar	—	—	— —	—	—	—	—	5,935	—	—	—	11 41	9	—	—	11 41	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krono-Parker och Allmänningar, som tillhöra Kronan af 5193 13/16 Tunnelands rymd utom odlingar	—	—	— —	—	—	—	—	1,741	—	—	—	3 23	2	—	—	3 23	2	2 32	2	—	—	26 45	5	—	—	—	13 16	42 45	7	—	—	—	—	—	—	—	—
Lands- och Härads-Allmänningar af 49,459 Tunnlands rymd	—	—	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26 16	—	—	—	9 16	—	—	—	—	—	35 32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grufve-Skogar af 6,482 Tunnlands rymd	—	—	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse Personer, som ej höra till viss näring	2,478	—	— 370	—	1,200	70	—	—	—	1,849 10	—	2,171 24	—	—	—	4,020 34	—	—	—	—	—	799 36	—	291 —	—	101 16	—	1,192 4	—	—	—	—	—	—	—	100 17
Capitaler, Vinstmedel samt åtskilliga Societeter, Cassor och Verk m. m.	—	—	— —	—	—	—	—	600	—	—	—	1 9	7	16 12	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sterbhus, Testamenten, Gåfvor och Fidei-Commisser	—	—	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,984 23	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	100,185	18,133

Tabell för Städerne inom Upsala Län.

| | Hus, Tomter, Verk och Inrättningar. | Jord. | | | | | Utsäde af: | | | | | | | Medelafkastning, sedan Utsädet är afdragit. | | | | | | | Underhållne Kreatur. | | | | | | | Uppskattadt Värde. | | | | | | Stats- Bidrag. | | | | | | |

Markegångspris på följande Räntepersedlar för nedanskrifne år.

	En Tunna Råg.	En Tunna Korn.	En Tna Blandsäd, ⅓ Korn och ⅔ Hafra.	En Tna Hafra.	Ett Skeppund Räntekoppar.	Ett Skeppund Hammarskattsjern.	Ett Fat Hyttecller Afradsjern.	Ett Skeppund Stångjern.	Ett Skeppund Finnjern.	Ett Skeppund Hammarskattsjern i Vester-Bergslagen.	Ett Jordeboks Dagsverke.	Ett Vindhäst Dagsverke.	Ett Lass Ro.	Ett Stafrum Ved i Öfvan och Nedan Siljans Fögderier.	Ett Stafrum Ved i Vester-Dahlarna.	En Stig Kohl i Näsgårds Fögderi.	En Stig Kohl i Vester-Bergslagen.	En Stig Kohl i Kopparbergs, Säthers och Nedan Siljans Fögderier, samt Husbr. Socken af Näsgårds Fögderi.	Ett Lass Malm i Vester-Bergslagen.	En Tunna Roförr.
År 1827....	9 — —	7 40 —	6 37 4	4 32 —	120 — —	17 — —	7 — —	17 36 —	17 8 —	17 36 —	— 25 —	1 10 —	— 34 —	1 30 —	1 29 6	2 3 —	2 3 —	1 30 —	1 18 —	1 — —
„ 1828....	7 — —	6 32 —	5 28 8	3 22 —	118 — —	17 — —	7 — —	17 36 —	17 8 —	17 36 —	— 24 —	1 8 —	— 34 —	1 30 —	1 29 6	2 2 —	2 2 —	1 30 —	1 18 —	1 — —
„ 1829....	9 — —	7 24 —	6 16 —	4 — —	115 — —	17 — —	7 — —	17 24 —	17 8 —	17 24 —	— 25 —	1 8 —	— 34 —	1 30 —	1 29 6	2 2 —	2 2 —	1 30 —	1 18 —	1 — —
„ 1830....	9 16 —	7 32 —	6 29 4	4 24 —	116 24 —	16 — —	6 40 —	16 12 —	16 — —	16 12 —	— 25 —	1 8 —	— 34 —	1 31 —	1 30 —	2 2 —	2 2 —	1 34 —	1 16 —	1 — —
„ 1831....	11 16 —	9 16 —	8 5 4	5 32 —	122 — —	15 16 —	6 32 —	15 24 —	15 16 —	15 24 —	— 25 —	1 8 —	— 34 —	1 40 —	1 31 —	2 4 —	2 2 —	1 44 —	1 16 —	1 — —
Summa	45 32 —	39 — —	33 20 8	22 14 —	591 24 —	82 16 —	34 24 —	84 36 —	82 40 —	84 36 —	2 28 —	5 42 —	3 26 —	8 17 —	8 5 6	10 13 —	10 11 —	8 24 —	6 38 —	5 — —
Medelpris...	9 6 $4\frac{4}{5}$	7 38 $4\frac{4}{5}$	6 32 $9\frac{2}{5}$	4 22 —	118 14 $4\frac{4}{5}$	16 22 $4\frac{4}{5}$	16 43 $2\frac{2}{5}$	16 15 $7\frac{3}{4}$	16 27 $2\frac{2}{5}$	16 45 $7\frac{2}{5}$	— 24 $9\frac{3}{5}$	1 8 $4\frac{4}{5}$	— 34 —	1 32 $2\frac{2}{5}$	1 29 $10\frac{4}{5}$	2 2 $7\frac{1}{5}$	2 2 $2\frac{2}{5}$	1 33 $7\frac{1}{5}$	1 17 $2\frac{2}{5}$	1 — —

Fahlun å Lands-Contoret den 30 December 1833.

P. J. LINDBOM.